

Czym jest ODIHR?

Mandat ODIHR

ODIHR wspiera państwa członkowskie OBWE „w zapewnianiu pełnego poszanowania praw człowieka i podstawowych wolności, przestrzeganiu zasad praworządności, propagowaniu zasad demokracji oraz ... świadczeniu pomocy w budowaniu, umacnianiu i ochronie instytucji demokratycznych, a także inicjowaniu działań na rzecz tolerancji w społeczeństwie”.

(Dokument Helsiński, 1992 r.)

Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE (ODIHR) jest jedną z głównych organizacji praw człowieka na świecie.

ODIHR, mające swoją siedzibę w Warszawie, jest instytucją praw człowieka należącą do Organizacji Bezpieczeństwa i Współpracy w Europie (OBWE) – największej na świecie regionalnej organizacji zajmującej się kwestiami bezpieczeństwa.

Wszystkie państwa członkowskie OBWE uzgodniły, że trwałe bezpieczeństwo można osiągnąć jedynie dzięki poszanowaniu praw człowieka i silnym instytucjom demokratycznym. Dlatego też

zobowiązały się do przestrzegania obszernego katalogu praw człowieka i standardów demokracji, które stanowią podstawę tego, co OBWE nazywa ludzkim wymiarem bezpieczeństwa.

ODIHR wspomaga 57 państw członkowskich OBWE we wzmacnianiu instytucji demokratycznych, utrzymaniu praworządności i zwiększeniu poszanowania praw człowieka w różnorodnych społeczeństwach regionu.

Biuro obserwuje wybory, monitoruje przestrzeganie praw człowieka oraz zapewnia fachowe doradztwo i wsparcie na całym obszarze OBWE w kwestiach takich jak wzmocnienie równości płci czy usprawnienie procesów sądowych.

ODIHR ściśle współpracuje z innymi instytucjami OBWE i misjami operacyjnymi OBWE, jak również z licznymi partnerami z grona rządów poszczególnych państw, organizacji międzynarodowych i społeczeństwa obywatelskiego. Działając w ścisłej partnerskiej współpracy i wspierając rządy państw w autentycznym angażowaniu się w sprawy społeczeństwa obywatelskiego, Biuro pomaga wzmacniać poszanowanie praw człowieka, a tym samym bezpieczeństwo całego regionu.

ODIHR powstało w 1991 roku. Obecnie zatrudnia ok. 150 osób z ok. 35 krajów. Od grudnia 2024 roku funkcję Dyrektora ODIHRu pełni Maria Telalian z Grecji.

Czym zajmuje się ODIHR?

ODIHR prowadzi działalność w pięciu zasadniczych obszarach obejmujących cały mandat Biura. Są to: **demokratyzacja, wybory, prawa człowieka, działania na rzecz tolerancji i przeciwko dyskryminacji oraz sprawy dotyczące społeczności Romów i Sinti.**

Najważniejsze działania ODIHR:

- monitoring **wyborów** w celu oceny przestrzegania zobowiązań OBWE w zakresie wyborów, często wspólnie z partnerami z parlamentów państw członkowskich OBWE, jak również z Rady Europy, Unii Europejskiej i NATO;
- umacnianie zasady **praworządności**, na przykład poprzez pomoc w osiągnięciu zgodności z zobowiązaniami OBWE w zakresie niezależności sądów i niezawisłości sędziów, dostępu do zawodów prawniczych i wymiaru sprawiedliwości oraz ogólnie pojętego wymiaru sprawiedliwości w sprawach karnych;
- monitoring **podstawowych wolności** oraz zapewnianie **szkoleń i edukacji w zakresie praw człowieka** w celu podnoszenia świadomości i zwiększenia zdolności społeczeństwa obywatelskiego do monitorowania kwestii związanych z prawami człowieka, w tym w takich dziedzinach jak **wolność zgromadzeń**;

- wspieranie praw **Romów i Sinti** i działania na rzecz ich integracji we współpracy z Punktem Kontaktowym ODIHR ds. Społeczności Romów i Sinti;
- pomoc rządów poszczególnych państw w zwalczaniu **przestępstw na tle nienawiści** i innych form nietolerancji poprzez szkolenia dla funkcjonariuszy organów ochrony porządku publicznego i przedstawicieli społeczeństwa obywatelskiego oraz gromadzenie aktualnych danych z całego regionu na temat przestępstw popełnianych na tle nienawiści;
- pomoc państwom uczestniczącym w dostosowywaniu swojego prawa do zobowiązań OBWE poprzez **przegląd ustawodawstwa** i wspieranie krajowych inicjatyw, których celem jest poprawa skuteczności i przejrzystości systemów legislacyjnych, często wspólnie z Komisją Wenecką Rady Europy;
- wzmacnianie **demokratycznych rządów** poprzez udzielanie wsparcia rządów państw w umacnianiu praktyk demokratycznych, z naciskiem na ramy prawne działania partii politycznych i **udział kobiet** w życiu publicznym;
- wspieranie włączania zagadnień **równouprawnienia płci** w sektorze bezpieczeństwa;
- wspieranie **obrońców praw człowieka** i wzmacnianie współpracy

między obrońcami, władzami państwowymi i krajowymi instytucjami działającymi na rzecz praw człowieka;

- propagowanie **swobodnego przepływu osób** i poszanowania praw migrantów zgodnie z międzynarodowymi standardami, a także wspieranie państw w opracowywaniu długofalowej polityki w dziedzinie integracji migrantów;
- pomoc rządów poszczególnych państw w zapobieganiu i **zwalczaniu handlu ludźmi**, w ochronie ofiar i ściganiu sprawców;
- prowadzenie szkoleń w zakresie **zwalczania terroryzmu** zgodnie z międzynarodowymi zobowiązaniami w zakresie **praw człowieka**;
- wspieranie **wolności wyznania lub przekonań poprzez** podnoszenie świadomości, szkolenia i dialog;
- **działania w sferze publicznej** w celu informowania o prawach człowieka jako o przyrodzonych prawach wszystkich ludzi i o demokracji jako podstawie tych praw, a także regularne zwoływanie **posiedzeń OBWE dotyczących wymiaru ludzkiego**, które są okazją do oceny postępów rządów poszczególnych państw w realizacji swoich zobowiązań w praktyce i platformą dla organizacji pozarządowych do swobodnego wyrażania poglądów.

Zdjęcie po lewej:
ODIHR monitoruje zgromadzenia, aby wspierać rządy państw w ochronie prawa do zgromadzeń i pokojowych protestów.

Zdjęcie po prawej:
ODIHR organizuje spotkania różnych społeczności z całego regionu OBWE, aby wspólnie działać na rzecz szerzenia tolerancji i wzmacniania demokratycznych rządów.

Biuro Instytucji Demokratycznych i Praw Człowieka OBWE

Ul. Miodowa 10
00-251 Warsaw
Poland

Office: +48 22 520 06 00
Fax: +48 22 520 06 05
office@odihhr.pl
www.osce.org/odihhr

Działalność ODIHR można śledzić tutaj:

